

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-2089-67/2024. számú ügyben,
rendőrségi panasz eljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-385/2022.)

Érintett szerv: Budapesti Rendőr-főkapitányság; XIV. kerületi Rendőrkapitányság

2024.

Az eljárás megindítása

1. sz. alatti lakos, a továbbiakban: panaszos) beadványában sérelmezte, hogy 2022. július 22-én hiába próbált tájékoztatást kérni ügyében, a Rendőrkapitányság egy ügyeletes tisztje nem volt hajlandó segíteni, modortalan volt és anélkül tette le a telefont, hogy azonosította volna magát.

Tekintettel arra, hogy a panasz tárgya a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedés volt, az e bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (1) bekezdésének f) pontjára és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra – vizsgálatot indítottam.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (2) bekezdése a rendőrségi panaszok esetében is főszabályként rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosja a vizsgálatáról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket, valamint a III. fejezet szerinti intézkedést.

Az alapvető jogok biztosának vizsgálata kifejezetten az alapjogi visszásságok feltárására irányul. A hatásköri szabályok alapján nincs lehetőségem arra, hogy az alapjogsérelemként vagy annak közvetlen veszélyeként nem értékelhető jogsértések tárgyában döntést hozzak.

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- Ajbt.;
- Rtv.;
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat].

A tényállás megállapításai

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A panaszban foglaltak, valamint a rendőrségi adatszolgáltatás alapján rendelkezésre álló információk szerint az alábbi tényállás állapítható meg.

1. A rendőrségi adatszolgáltatás szerint a megjelölt időpontban *dr. G. A. r. őrgy.* látta el a csoportvezetői feladatokat. Jelentése szerint valóban fogadta a panaszos több telefonhívását is. Bár – jelentése szerint – a beszélgetés pontos részleteit már nem tudja feleleveníteni, emlékei szerint a panaszos első hívásában azt kérte, hogy intézkedjen a lejárt bünyügyi felügyeletének ügyében. *Dr. G. A. r. őrgy.* ekkor arról tájékoztatta a panaszost, hogy a kérést a központi ügyeleten keresztül, az arra illetékes szerv beosztottjai tudják teljesíteni. A panaszos több hívást követően sem fogadta el a kapott felvilágosítást, a jelentés szerint „egyre fenyegetőbb, arrogánsabb, kioktatóbb hangnemben beszélt”.

Dr. G. A. r. örgy. jelentésében kiemelte, hogy a panaszost a beszélgetések során nem bántotta meg és nem kommunikált vele illetlenül. Amikor a panaszos jelezte, hogy a beszélgetést rögzíti, *dr. G. A. r. örgy.* közölte, hogy ha így gondolja tegye azt, majd bontotta a vonalat.

2. Később, 2022. augusztus 8-án, *K. I. r. szds. mb. készenléti alosztályvezető* felvette a kapcsolatot a panaszossal, aki közölte, hogy valóban a bűnügyi felügyelettel kapcsolatban kívánt segítséget kérni. Beszámolt továbbá arról, hogy az ügyeletes tiszt minden alkalommal kioktató és lekezelő hangnemben beszélt vele. A panaszos az egyik beszélgetésről készült felvételt elküldte a rendőrség részére.

A parancsnoki kivizsgálás szerint az ügyben érintett személyek, valamint a rendelkezésre álló hangfelvételek meghallgatása alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a panaszos és *dr. G. A. r. örgy.* több alkalommal is beszéltek telefonon. A beszélgetések közül azonban csupán egy beszélgetés tartalma ismert pontosan, a többi beszélgetés körülményei nem tisztázhatóak. A Rendőr-főkapitányság álláspontja szerint *dr. G. A. r. örgy.* a felvétellel rögzített telefonbeszélgetés során bár „valóban indulatosan reagált, ugyanakkor a panaszos személyére irányuló becsmérlő, sértő kifejezést nem használt”.

3. A rendőrségi adatszolgáltatás során megküldött dokumentumok tanúsága szerint a panaszoson alkalmazott technikai nyomon követő eszköz viselését a *Magyarországi Rendőrség* Bíróság 2022. július 21-én meghosszabbította 2022. október 21-ig (a végzést a bíróság az érintett felek részére kézbesítette; a rendőrség a meghozatal napján érkezette), így annak eltávolítására a rendőrség semmilyen jogalappal nem rendelkezett, ezért e tekintetben nem intézkedhettek. A Rendőr-főkapitányság vezetője tájékoztató levelében azonban hozzátette, az viszont elvárható lett volna, hogy *dr. G. A. r. örgy.* tájékoztassa a panaszost annak indokairól, hogy ő miért nem járhat el az ügyben, illetve, hogy udvarias hangnemben kommunikáljon.

A fentiek miatt *dr. G. A. r. örgy.*-t közvetlen vezetője utasította, hogy a jövőben – a hasonló esetek elkerülése érdekében – körültekintőbben kommunikáljon az ügyfelekkel. Minderről – továbbá, külön kérés alapján, *dr. G. A. r. örgy.* azonosító adatairól – a panaszost írásban tájékoztatták, valamint tőle elnézést kértek.

4. A Rendőr-főkapitányság álláspontja szerint a panasszal érintett telefonbeszélgetések nem minősülnek Rtv. V. fejezete szerinti rendőri intézkedésnek, így *dr. G. A. r. örgy.* nem volt köteles magát – az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint – automatikusan azonosítani. Mivel azonban „az állampolgárok jogorvoslathoz való jogának hatékony érvényesülése megkívánja, hogy szükség esetén tudomást szerezhessenek annak a személynek a nevééről és a beazonosításához minimálisan szükséges adatokról, akinek a munkájával szemben – és ezáltal közvetve a rendőrség tevékenységével szemben – kifogásuk van”, ha a panaszos kérte volna az azonosító adatokat, azokat *dr. G. A. r. örgy.*-nak meg kellett volna adnia. A Rendőr-főkapitányság tájékoztatása szerint „a hangfelvétel legvégén a panaszos ugyan megkérte a készenléti csoportvezetőt, hogy adja meg a nevét, azonban azt a rendőrségi beosztott már nem hallotta, a telefonhívás megszakadt”.

A vizsgálat megállapításai

1. A rendelkezésre álló információk alapján tisztázott tényállás alapján megállapítható, hogy az érintett rendőr – bár valóban ingerülten kommunikált és zárta le a beszélgetést – nem használt

sértő vagy bármilyen módon megalázóan tekinthető kifejezést, *így az alkalmazott hangnem – felvétellel rögzített beszélgetés tekintetében – alapjogsérelmet nem okozott.*

A felvétellel nem rögzített beszélgetések vonatkozásában nem áll rendelkezésre elegendő információ a tényállás – visszásság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben való – tisztázásához, *így az ezek során alkalmazott hangnem tekintetében nem állt módomban állást foglalni.*

Fontosnak tartom ugyanakkor kiemelni a Rendőri Hivatás Etikai Kódexének következő fordulatát: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit előítéletektől és indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását.” Álláspontom szerint e fordulatnak különös jelentősége van. A rendőrnek ugyanis minden esetben oly módon kell eljárnia és kommunikálnia, hogy azzal elkerülje a félreérthető, szükségtelen konfliktus lehetőségét növelő, illetve indulatot keltő helyzeteket. Ennek megfelelően üdvözlendő, hogy az érintett rendőr figyelmét felhívták az etikai elvárásoknak megfelelő kommunikáció fontosságára.

2. A rendelkezésre álló információk alapján tisztázott tényállás alapján megállapítható, hogy az érintett rendőr – bár intézkedési kötelezettsége nem keletkezett – nem adott megfelelő felvilágosítást a panaszos számára bünyügyi felügyelete vonatkozásában. Mindez ugyan tényleges jogsérelmet végül nem okozott, a hasonló esetek elkerülése érdekében pedig a rendőrség megtette a szükséges lépéseket, ugyanakkor fontos felhívnom a figyelmet a következőkre.

Ahogy arra már több jelentésemben is hangsúlyoztam [ld. pl. a RI-AJBH-2/2020. számú, az AJB-1373-13/2022. számú, valamint az AJB-1262-6/2023. számú jelentések], az egyes emberekkel szemben az állam természetéből fakadóan mindig erőfölényes pozícióban van. Ennek megfelelően szükséges, hogy az államhatalom nevében eljáró rendőrök minden esetben teljes körű tájékoztatást adjanak az intézkedés alá vont személyeknek jogaik, kötelezettségeik, valamint az intézkedés körülményei tekintetében. *Amennyiben ez elmarad, az mindenképpen visszásságnak tekintendő.*

Mivel a rendőrség a hasonló esetek elkerülése érdekében már megtette a szükséges lépéseket, így – a figyelemfelhíváson túl – külön ajánlást, illetve intézkedési javaslatot nem fogalmaztam meg.

3. Elfogadom a Rendőr-főkapitányság azonosítási kötelezettséggel kapcsolatos álláspontját. Minderre, valamint arra, hogy az érintett rendőr azonosító adatait a panaszos számára végül írásban megadták, továbbá az azonosítás elmaradása tényleges jogsérelmet nem okozott, *úgy foglaltam állást, hogy az azonosítás elmaradása visszásságot nem okozott.*

A vizsgálat zárása

Alapjogi visszásság hiányában az Ajbt. 2. § (7) bekezdése, illetve az Ajbt. III. fejezet 11. alcíme szerinti intézkedések alkalmazását mellőzöm.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a jelentést, illetve a (3) bekezdés szerinti elutasítást megküldi – az intézkedéssel érintett rendőri szerv kilététől függően – az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv

főigazgatója, a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója vagy az idegenrendészeti szerv főigazgatója számára.

Az érintett rendőrségi vezető (jelen esetben az országos rendőrfőkapitány) a rendőrségi panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. hivatkozott 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint az Ajb. 39/K. §-ának (1) bekezdésére – közigazgatási hatósági eljárásban fog döntést hozni, amely döntést a panaszos – amennyiben azzal nem ért egyet, illetve annak eredményével nem elégedett – közigazgatási perben később megtámadhat.

Budapest, 2024. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos